

Commentaar en aanbevelingen bij voorstellen tot aanpassing van de Jeugdwet

in samenhang met bijbehorend voorstel Regeling Jeugdwet:

Deze samenhangende regelgeving heeft betrekking op: aanlevering, toegang, verwerking, verdere verwerking/doorlevering, koppeling en gebruik van persoonsgegevens die zonder vrijwillige toestemming van de jeugdige of degene die gezag over hem uitoefent, met doorbreking van de eigen wettelijke geheimhoudingsplicht, door de gemeente worden verkregen van zorgaanbieders.

Dit rapport is opgesteld door mr. Ab van Eldijk
naar aanleiding van het overleg over deze regelgeving
georganiseerd door de verantwoordelijke ministeries
van VWS en Ven J met betrokken veldpartijen.

Inhoud van deze notitie

Inleiding

Deel 1: De betekenis van vertrouwelijkheid in de jeugdzorg en de sector specifieke uitwerking van kernbeginselen van het privacyrecht in jeugdwet en regeling jeugdwet

1.1. Overwegingen vooraf

1.2. Aard en belang van de regelgeving.

1.3. Niet meer informatie verplicht doen aanleveren door zorgverleners dan gelet op specifieke omstandigheden, condities en risico's bij onderscheiden vormen van jeugdhulpverlening noodzakelijk is.

1.4. Bepalingen met betrekking tot uitwisselen, doorleveren en koppelen van informatie moeten in regelingen uitwerking krijgen.

1.5. Doorlevering van tot personen herleidbare informatie aan CBS, ten behoeve van beleid en als mogelijke input voor het SyRi instrument (profilering)

1.6. Controle procedures

Deel 2: Bespreking van de voorgestelde regeling jeugdwet met suggesties voor aanpassing.

2.1 De belangrijkste, meest fundamentele en omvattende bezwaren tegen de voorgestelde regeling.

2.2 De voorgestelde (concept-)regeling jeugdwet voorzien van commentaar.

Samenvattend commentaar en conclusie

Inleiding

Dit rapport is geschreven naar aanleiding van het onder de verantwoordelijkheid van de ministeries van VWS en VenJ georganiseerde overleg over regelgeving met betrekking tot aanlevering, verwerking en gebruik van persoonsgegevens in de jeugdhulpverlening/jeugdzorg.

Bij de overgang van de jeugdhulpverlening en de jeugdzorg naar de gemeenten zijn geen regelingen uitgewerkt voor - kort samengevat – aanlevering, verwerking en gebruik van persoonsgegevens.

Bij de regelgeving die nu alsnog moet worden geformuleerd gaat het er primair om op de sector toegesneden uitwerking te geven aan algemene vereisten en beginselen vastgelegd in de Wet Bescherming Persoonsgegevens en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, teneinde zo te voorzien in legitieme, van de nodige waarborgen voorziene procedures voor aanlevering, verwerking en gebruik van persoonsgegevens in deze sector. De verantwoordelijke ministeries hebben er voor gekozen de noodzakelijke regelgeving te realiseren door aanpassing van de Jeugdwet (artikel 7.4.0) in samenhang met een Regeling Jeugdwet waarin aanlevering, verwerking en gebruik van persoonsgegevens bij toegang tot de zorg, bij declaratie en/of bij controleprocedures nader wordt uitgewerkt.

Dit rapport is gebaseerd op de eerdere inbreng van organisaties van ouders en cliënten bij het overleg over deze samenhangende (Jeugdwet en Regeling Jeugdwet) regelgeving. Helaas is in de achterliggende maanden weinig gedaan met het commentaar en de suggesties tot aanpassing zoals die vanuit organisaties van ouders en cliënten naar voren zijn gebracht.

Commentaren, kernbezwaren en suggesties voor aanpassing in dit rapport zijn gebaseerd op de aanpassing van de jeugdwet zoals die op 5 april is besproken in de Tweede kamer en op de laatste versie van de Regeling Jeugdwet zoals die eind maart ter consultatie is toegestuurd aan de veldpartijen die deelnamen aan het overleg over deze regelgeving. Deze versie was bedoeld om met inbreng, commentaren, suggestie tot aanpassing van veldpartijen te worden toegestuurd aan de verantwoordelijke Staatssecretarissen, alsook aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) die moet adviseren over deze regelgeving.

Nu de voorgestelde aanpassing van de jeugdwet - die ten onrechte was “ondergebracht” in een zogenoemde veegwet/verzamelwet bedoeld voor technische en redactionele correctie van een aantal wetten - kritisch is ontvangen in de Tweede kamer (zie link in bijlage 1), heeft het ministerie zich genoodzaakt gezien om alsnog met een betere regeling te komen waarmee wel - in tegenstelling tot de huidige regeling - voorzien kan worden in een transparante, legitieme en van de nodige waarborgen voorziene procedures voor - kort gezegd - aanlevering, verwerking en gebruik van persoonsgegevens in de jeugdhulpverlening/jeugdzorg.

Dit rapport is de inbreng van organisaties van ouders en cliënten bij de beide verantwoordelijke ministeries en de AP om alsnog de nodige aanpassingen in de voorgestelde regelgeving door te voeren voordat deze ter goedkeuring aan het parlement wordt voorgelegd.

Parlementaire behandeling en een kritische toetsing op rechtmatigheid is in deze essentieel waar het hier gaat om regelingen en procedures die een directe inbreuk vormen op de bescherming van het persoonlijk leven van jeugdigen (inclusief ouders en directe naasten). Het is mede aan onze volksvertegenwoordiging om er op toe te zien dat de fundamentele burgerrechten die de grondslag vormen van onze vrije democratische samenleving worden gerespecteerd.

1.1 Overwegingen vooraf

Bij de decentralisatie van overheidstaken naar de gemeenten is geen regelgeving ontwikkeld voor aanlevering, toegang, doorlevering, koppeling en doelgebonden gebruik van vertrouwelijke persoonsgegevens en/of risicovolle informatie bij de uitvoering van de verschillende wettelijke regelingen door gemeenten. Noch vanuit de betrokken ministeries noch door de VNG is bij de voorbereiding van deze decentralisatie aandacht besteed aan het ontwikkelen van veilige, rechtmatige regelingen en procedures voor een restrictieve uitwisseling, verwerking en gebruik van vertrouwelijke persoonsgegevens overeenkomstig algemene bepalingen en beginselen vastgelegd in Wbp en EVRM.

Dat is helaas ook het geval bij de decentralisatie van de jeugdzorg, zo heeft ook het CBP geconstateerd. Ook bij de decentralisatie van de jeugdzorg zijn regelingen noch procedures ontwikkeld die - toegesneden op de verschillende trajecten in de jeugdhulpverlening - voorzien in een veilige, restrictieve (niet meer dan nodig) verwerking van vertrouwelijk verkregen (door hulpverleners) persoonsgegevens en/of risicovolle informatie. Dat was ook de kern van de bezwaren van het CBP zoals verwoord in een brief van 16 maart 2015 (zie bijlage 2)

Als gevolg van het niet uitwerken door de verantwoordelijke ministeries van relevante restrictieve regelgeving voor de verwerking van persoonsgegevens in de jeugdzorg ontbreekt nu een wettelijke basis (zie brief CBP van 13 mei 2015 in bijlage 2 en het – ondeugdelijke - voorstel tot aanpassing van 7.4.0 van de jeugdwet) voor het verplicht (zonder toestemming van de cliënt) doen aanleveren (door hulpverleners/zorgverleners gehouden aan geheimhoudingsplichten) van vertrouwelijke en/of risicovolle informatie bij gemeenten in het kader van de uitvoering van de jeugdwet. Om te voorzien in deze uiterst problematische lacune is deze zomer als noodoplossing een tijdelijke ministeriële regeling gemaakt die met terugwerkende kracht is ingevoerd. Deze tijdelijke regeling heeft primair betrekking op aanlevering en gebruik van persoonsgegevens bij declaratie en is ontleend aan declaratieprocedures in de verzekerde zorg.

Omdat het CBP heeft geoordeeld dat op basis van deze tijdelijke regeling zonder de vereiste wettelijke grondslag zeker geen materiële controles mogen worden uitgevoerd is in de achterliggende periode gewerkt aan een aangepaste definitieve versie van deze regeling waarin naast informatie-uitwisseling bij declaratie de bepalingen over het uitvoeren van formele en materiële controleprocedures zijn opgenomen.

De eerste voorstellen voor een definitieve aanpassing van de huidige tijdelijke ministeriële regeling zijn ontleend aan materiële controleprocedures in de verzekerde zorg en bleken zoals te verwachten niet toegesneden op de specifieke condities in de jeugdhulpverlening/jeugdzorg.

Het gevolg van deze transcriptie van declaratieregelingen en materiële controle procedures in de verzekerde zorg is dat ten onrechte geheel voorbij is gegaan aan de specifieke betekenis van vertrouwelijkheid en geheimhouding in de jeugdzorg. Als gevolg van deze beperkte (alleen informatie-uitwisseling bij declaratie en materiële controle) en niet - waar en voor zover nodig - op de verschillende vormen van hulpverlening in de jeugdzorg toegesneden regeling (voorstel zoals besproken op 5 november), is het door gemeenten opvragen, verwerken en gebruiken van vertrouwelijke informatie verkregen bij toegang tot hulpverlening in de jeugdzorg in feite “niet geregeld”.

De gedachte dat een dergelijke nadere uitwerking van regels en procedures voor een veilige en rechtmatige uitwisseling van informatie bij toegang tot de jeugdzorg kan worden overgelaten aan gemeenten, aan medewerkers van wijkteams van gemeenten is niet alleen onjuist maar ook uiterst onverstandig. Het CBP (zie ook hier brief CBP van 16 maart 2015) heeft er in dit verband terecht op gewezen dat willen jeugdhulpverleners/-zorgverleners verplicht kunnen worden om met doorbreking van hun geheimhoudingsplicht vertrouwelijk

verkregen persoonsgegevens te verstrekken aan de gemeente, het moet gaan om specifieke persoonsgegevens waarvan aanlevering (zonder toestemming van ouders/jeugdigen) na toetsing op subsidiariteit en proportionaliteit met doorbreking van geheimhoudingsplichten van betrokken hulpverleners/zorgverleners noodzakelijk kan worden geacht voor het realiseren van een welbepaalde doelstellingen op grond waarvan de persoonsgegevens zijn verzameld.

Het in strijd met deze vereisten in de regeling kiezen voor open bepalingen m.b.t. de verplichte aanlevering van vertrouwelijke informatie door hulpverleners/zorgverleners met doorbreking van geheimhoudingsplichten en de verplichte medewerking aan controleprocedures waarbij cliëntgegevens op persoonsniveau worden ingezien en/of opgevraagd, waarbij de noodzakelijkheid van deze inbreuken op vertrouwelijkheid en geheimhoudingsplichten wordt overgelaten aan personen betrokken bij de uitvoering (aan medewerkers van wijkteams en/of van door gemeente gecontracteerde organisaties (zie bijlage 3), leidt tot een willekeurige en daarmee niet gelegitimeerde en bijgevolg onrechtmatige verwerking van vertrouwelijke persoonsgegevens door gemeenten. Daar waar deze ten onrechte niet gereguleerde verwerking van persoonsgegevens als onrechtmatig moet worden gekwalificeerd, handelen hulpverleners in strijd met hun geheimhoudingsplicht indien zij dit wetend toch vertrouwelijk verkregen informatie aanleveren bij de gemeente. Hulpverleners kunnen daar door cliënten op worden aangesproken.

Het mag duidelijk zijn dat deze situatie zowel voor gemeenten als voor hulpverleners en cliënten onaanvaardbaar is.

Deze conclusie maakt feitelijk ook meteen duidelijk waarom het onjuist is om de uitwerking en toepassing van algemene regels en beginselen vastgelegd in nationale wetten (meer in het bijzonder de Wbp) en universele rechten vastgelegd in internationale verdragen (met name het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens) over te laten aan de medewerkers van individuele gemeenten alsof de toepassing daarvan afhankelijk zou zijn van de gemeente waarin men woonachtig is. Nog afgezien van het feit dat de meeste gemeenten niet beschikken over de kennis en expertise (zowel m.b.t. het privacyrecht als m.b.t. informatie technologie) die nodig is om rechtmatige en veilige procedures voor informatieverwerking te ontwikkelen, is een dergelijke decentrale aanpak niet aan de orde en onjuist, omdat wettelijke en verdragsrechtelijke bepalingen met betrekking tot de onderhavige vertrouwelijk verkregen (door hulpverleners/zorgverleners) persoonsgegevens uitwerking moeten vinden in regelingen en verwerkingsprocedures die voor alle gemeenten op dezelfde wijze van toepassing zijn.

Daarnaast is het bij het formuleren van regelingen en verwerkingsprocedures m.b.t. informatie verkregen in het kader van jeugdhulpverlening van belang dat doorlevering, koppeling en gebruik van informatie op grond van gerelateerde regelgeving (met name de jeugdwet en meer in het bijzonder onderdeel 7.4 van deze wet) nadrukkelijk wordt betrokken bij de voorstellen voor de formulering van een regeling jeugdwet.

Het is op grond van deze overwegingen dat een samenhangend (aanpassing 7.4.0 jeugdwet en definitieve regeling jeugdwet) voorstel tot aanpassing van regelgeving m.b.t. aanlevering, toegang, doorlevering, koppeling en gebruik van vertrouwelijke persoonsgegevens in de jeugdzorg moet worden geformuleerd wil sprake kunnen zijn van een rechtmatig aanleveren, verwerken en gebruiken van persoonsgegevens in de jeugdzorg.

1.2. Aard en belang van de regelgeving.

A. De juridische vormgeving.

Gelet op het belang van aanpassing van de jeugdwet en het formuleren van een definitieve regeling jeugdwet voor zowel de toegang tot alsook voor de veiligheid en kwaliteit van hulpverlening in de jeugdzorg zou deze regelgeving bijvoorkeur in de vorm van een AMvB voorgelegd moeten worden aan de Tweede Kamer (zie standpunt van CBP in deze). Mocht daar niet voor worden gekozen dan is parlementaire controle middels een voorhangprocedure tenminste noodzakelijk bij deze regelgeving die raakt aan het fundamentele recht van burgers op bescherming van de persoonlijke levenssfeer (zie in dit verband ook artikel 7.4.5 jeugdwet).

B. Specificiteit en belang van vertrouwelijkheid en geheimhouding in het kader van onderscheiden regelingen en interventies in de jeugdzorg.

Waar deze regeling betrekking heeft op de uitwisseling van vertrouwelijke (vertrouwelijk verkregen) persoonsgegevens en/of gevoelige c.q. risicovolle informatie waarbij geheimhouding gevestigd is voor het verlenen van goede en veilige zorg in specifieke jeugdhulpverleningstrajecten (zie inbreng vanuit cliëntenorganisaties met betrekking tot het belang van vertrouwelijkheid/geheimhoudingsplicht voor vrije toegang tot hulpverlening, voor vroegtijdige betrokkenheid, voor het voorkomen van zorgmijding en als instrument voor een goede geïnformeerde hulpverlening/zorgverlening) moet de uitwerking van bepalingen in deze regeling zo zijn geformuleerd dat verplichte aanlevering van deze informatie zo veel mogelijk wordt vermeden (toetsing op subsidiariteit en proportionaliteit en – in het verlengde daarvan – noodzakelijkheid).

Waar het verstrekken van specifieke (vertrouwelijke) persoonsgegevens en/of risicovolle informatie noodzakelijk en gelegitimeerd wordt verklaard in de regeling, moet de aangeleverde informatie alleen voor gebruik ten behoeve van een welbepaalde doelstelling waarvoor deze is verzameld toegankelijk zijn. Dit betekent dat verwerkingsprocedures in de regeling eenduidig en transparant moeten zijn uitgewerkt overeenkomstig een juiste toepassing van algemene regels en beginselen vastgelegd in Wbp en EVRM. Verdere verwerking en doorlevering van deze vertrouwelijke en/of risicovolle informatie op grond van gerelateerde regelgeving (zie aanpassing 7.4.0 jeugdwet) dient te worden uitgesloten. Wij willen er in dit verband op wijzen dat uitwisseling en doorlevering van persoonsgegevens

aan “onze ministers” het verwijderen van informatie (ondermeer ook uit verwijsindex en uit bij gemeente berustende dossiers) illusoir maakt.

C. De bijzondere betekenis van vertrouwelijkheid, geheimhouding en beroepsgeheim in de jeugdzorg en het ontbreken van toetsing aan kernbeginselen van het privacyrecht.

Vertrouwelijkheid, het beroepsgeheim van zorgverleners is in de jeugdzorg van bijzonder belang voor zowel een goed verlopende toegang (vroegtijdig vertrouwelijk contact) tot de zorg als voor de kwaliteit van de zorgverlening (vertrouwelijkheid als een essentieel instrument om de cliënt ook belastende en/of voor diens directe sociale omgeving problematische/onacceptabele informatie te kunnen laten delen met zorgverleners). Zowel door hulpverleners als cliënten is in het overleg over regelgeving m.b.t. uitwisseling en verwerking van informatie in de jeugdzorg nadrukkelijk gewezen op het bijzondere belang van vertrouwelijkheid in de jeugdzorg gelet op de kwetsbare, onzekere, afhankelijke positie van jeugdige cliënten.

Gegeven het grote belang van vertrouwelijkheid voor de praktijk van hulpverlening/jeugdzorg, vinden professionals werkzaam in deze sector het uiterst belangrijk dat in de regelgeving over (verplichte) de aanlevering van informatie - in onderscheiden trajecten in de jeugdhulpverlening - concreet, specifiek (waar nodig en/of wenselijk toegesneden op specifieke vormen van hulpverlening, vergelijkbaar met de specificering in artikel 7.3.4 lid i van de jeugdwet) wordt vastgesteld welke informatie op individueel niveau verplicht (rekening houdend met de kernbeginselen van het privacyrecht: subsidiariteit, proportionaliteit en noodzakelijkheid) zonder toestemming van ouders/jeugdigen, met doorbreking van geheimhoudingsplichten moet worden aangeleverd en verwerkt voor een welbepaald doel (doelbinding is essentieel omdat anders geen toetsing op voornoemde kernbeginselen kan plaatsvinden).

Wil de aanlevering van vertrouwelijke persoonsgegevens en risicovolle informatie door zorgverleners (met doorbreking van geheimhoudingsplicht) alsook de verwerking en het gebruik daarvan door de gemeente rechtmatig zijn, moet in de regeling ook worden aangegeven dat de informatie die in het kader van de jeugdhulpverlening wordt verwerkt, niet herleidbaar tot personen mag worden doorgeleverd voor beleidsinformatie of zorginkoop (zie hierover ook brief CBP in bijlage 4 en een deel uit de uitspraak van CBb van 2-8-2010 in bijlage 5)

Omdat het veelal gaat om zeer specifieke data die bij aanlevering op individueel niveau via koppeling eenvoudig herleidbaar zijn tot personen, mogen vertrouwelijke persoonsgegevens en risicovolle informatie verkregen in het kader van deze regeling (bij toegang, bij declaratie en/of bij het uitvoeren van controleprocedures dan wel op grond van artikel 7.3.11 lid 5 en lid 4) alleen geaggregeerd, als niet tot personen herleidbare data worden

doorgeleverd voor beleidsinformatie. (Dit vereiste vergt aanpassing van 7.4.0 van de jeugdwet alsook van het bepaalde in de artikelen 6b.6 lid en 6b.7 lid 3 van de voorgestelde regeling, mede gelet op de inzet van het instrument SyRi zoals dat is opgenomen in de wet Suwinet).

1.3. Niet meer informatie verplicht doen aanleveren door zorgverleners dan gelet op specifieke omstandigheden, condities en risico's bij onderscheiden vormen van jeugdhulpverlening noodzakelijk is.

Op grond van de bijzondere betekenis van vertrouwelijkheid en geheimhouding in de jeugdzorg is het juist ook van groot belang dat niet meer vertrouwelijke informatie en/of risicovolle gegevens worden uitgewisseld dan strikt noodzakelijk is. Alle partijen betrokken bij het overleg over regelgeving met betrekking tot informatie-uitwisseling in de jeugdzorg zijn zich bewust van dit wettelijk vereiste. Het volstaat echter niet om op verschillende plaatsen in voorgestelde regelingen op te nemen dat niet meer gegevens mogen worden opgevraagd en/of verwerkt dan noodzakelijk is.

Het op tal van plaatsen in de regeling opnemen van de term “noodzakelijk” zoals in het eerdere voorstel het geval was, is zowel misleidend, als onjuist en overbodig. Het is overbodig omdat reeds in de wet is vastgelegd dat uitwisseling van (bijzondere) persoonsgegevens zonder toestemming van de betrokkene onrechtmatig is als deze niet noodzakelijk is. Het op tal van plaatsen opnemen van de term “noodzakelijk” om te verwijzen naar het wettelijk vereiste van noodzakelijkheid is niet alleen zinloos maar ook onjuist, omdat het vereiste van noodzakelijkheid in de regelgeving toegesneden op de jeugdzorg (weer niet alleen de Regeling Jeugdzorg) nader dient te worden uitgewerkt (zie ook hier de brief van het CBP van 16 maart 2015).

Of verplichte aanlevering en verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk is moet afdoende worden aangetoond (toetsing aan beginselen van subsidiariteit, proportionaliteit en in het verlengde daarvan noodzakelijkheid) om vervolgens eenduidig, expliciet, limitatief en gerelateerd aan een welbepaald doel in de regeling vast te leggen welke gegevens voor onderscheiden vormen van zorgverlening dienen te worden aangeleverd (zie de artikelen 6a.s tot 6a.5/6a.?). In dit verband verwijzen we ook graag naar de uitspraak van de Rechtbank Amsterdam van 13-11-2013 (zie bijlage 6) waarin ook nadrukkelijk wordt gewezen op de vereiste uitwerking van Wbp toegesneden op een specifieke sector/beleidsdomein. In voornoemde uitspraak werd de door het CBP verleende goedkeuring van de Gedragscode Zorgverzekeraars vernietigd omdat deze geen juiste uitwerking vormde van de Wbp. Een vergelijkbaar probleem dient in deze regeling voorkomen te worden.

Ter afsluiting van dit inleidende commentaar bij de voorgestelde (concept-) regeling willen we er nog op wijzen dat het opvragen/verzamelen van informatie voor preventieve hulpverlening (zie artikel 6a.3) uiterst problematisch is en bijgevolg tot een absoluut minimum moet worden beperkt en zonder nadere aanleiding niet langdurig mag worden opgeslagen. Elke andere verdergaande werkwijze zou neerkomen op een willekeurige, niet welbepaalde, inbreukmakende informatieverwerking zonder dat dit gebaseerd is op een concrete verdenking.

1.4 Bepalingen met betrekking tot uitwisselen, doorleveren en koppelen van informatie moeten in regelingen uitwerking krijgen.

Het uitwisselen, doorleveren en koppelen van informatie verkregen in het kader van de jeugdzorg (uitvoering van regelgeving in de jeugdzorg) moet in deze regeling nadrukkelijk op zodanige wijze worden geregeld dat deze gegevens niet als tot personen herleidbare data terecht kunnen komen buiten het cliëntdossier bij de gemeente. Als dit wel gebeurt (bijvoorbeeld op grond van bepalingen in 7.3 en 7.4 van de jeugdwet) dan wordt, zoals eerder aangegeven, het verplicht verwijderen van deze gegevens na verloop van tijd een illusie. In dat geval wordt leven onder de last van een jeugdossier het toekomstperspectief van jongeren in de jeugdzorg.

Gevreesd moet worden dat informatiehonger en controledrift die resulteert in een “belast toekomstperspectief” van jongeren, meer problemen zal creëren dan men denkt te kunnen oplossen met een dergelijke aanpak.

De voorgestelde regeling m.b.t. aanlevering en verwerking van vertrouwelijke persoonsgegevens in de jeugdzorg behoort bepalingen en procedures te bevatten op basis waarvan naast de aanlevering ook toegang, verwerking, verdere verwerking/doorlevering, koppeling en gebruik van informatie - waaronder informatie verkregen in het kader van controleprocedures – is gekoppeld aan welbepaalde doelstellingen. De eerder voorgestelde regeling (zoals besproken op 5 november jl.) bevatte geen enkel voorschrift dat personen betrokken bij de verwerking van persoonsgegevens verplicht om de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen in acht te nemen zodat risicovolle en/of privacygevoelige informatie niet in handen komt of kan komen van derden die niet direct betrokken zijn bij een rechtmatige doelgebonden verwerking van de verkregen persoonsgegevens.

In bijgaand aangepast voorstel zijn dergelijke bepalingen nog niet uitgewerkt/ingevoegd. Het is in eerste aanleg aan de verantwoordelijke ministeries om hiertoe alsnog voorstellen te doen.

1.5 Doorlevering van tot personen herleidbare informatie aan CBS, ten behoeve van beleid en als mogelijke input voor het SyRi instrument (profilering)

In de voorstellen zoals die eerder zijn besproken waren ten onrechte geen bepalingen of verwijzingen opgenomen naar gerelateerde regelingen m.b.t. doorlevering, verwerking, koppeling en gebruik van door gemeenten in het kader van de jeugdzorg verkregen informatie/persoonsgegevens. Waar doorlevering, koppeling en ander gebruik van jeugdhulpdata een systematische inbreuk vormt op vertrouwelijkheid bij de hulpverlening en op de privacy van jongeren, is het nodig dat aan de voorgestelde regeling gerelateerde bepalingen en procedures over doorlevering, koppeling en gebruik van jeugdhulpdata inzichtelijk worden vermeld in een speciale toelichting opgesteld door de beide verantwoordelijke ministeries.

Zonder dergelijke aanvullende informatie kan de onderhavige regelgeving niet beoordeeld worden op de consequenties voor vertrouwelijkheid en privacy in de jeugdzorg en zou, het moet gezegd, sprake zijn van het bewust nalatig, onzorgvuldig en onvolledig informeren van partijen betrokken bij dit overleg.

Met betrekking tot aanlevering/doorlevering en verwerking van jeugdzorgdata voor beleidsinformatie kan verwezen worden naar het standpunt van het CBP met betrekking tot het beleidsinformatiesysteem DIS (zie bijlage 4). Bij de beoordeling van dit informatiesysteem heeft het College geoordeeld dat de verwerking van zorginformatie in een omvattend landelijk beleidsinformatiesystemen uiterst risicovol is en dat de rechtsgeldigheid van een dergelijke verwerking onmiddellijk zou komen te vervallen indien zou blijken dat de verwerkte gegevens niet anoniem en dus herleidbaar zijn.

1.6 Controle procedures

In voorliggend aangepast voorstel wordt bij materiële controle opgemerkt dat het hier moet gaan om getrapte materiële controle procedures waarbij het zwaardere instrument pas mag worden ingezet als de uitkomst van een controle op basis van het lichtere instrument daar aanleiding toe geeft. In de regeling moet duidelijk vastgelegd worden op grond van welke criteria de inzet van opeenvolgende materiële controle-instrumenten zou kunnen plaatsvinden (zie advies CBP in bijlage 7) .

Ook moet in de regeling worden vastgelegd dat het zwaarste en meest inbreukmakende controle-instrument "detailcontrole" pas kan worden ingezet als de uitkomsten van eerdere materiële controles daar aanleiding toe geven. Bij de bespreking van de belangrijkste kernbezwaren tegen deze regeling zal verder worden ingegaan op de gebreken van de voorgestelde regeling van "verwerking persoonsgegevens ten behoeve van materiële controle en fraudebestrijding" in paragraaf 6b.

Deel 2: Bespreking van de voorgestelde regeling jeugdwet met suggesties voor aanpassing.

2.1 De belangrijkste, meest fundamentele en omvattende bezwaren tegen de voorgestelde regeling.

1) De regeling heeft ten onrechte geen betrekking op aanlevering, verwerking (inclusief toegang, doorlevering en koppeling van gegevens op persoonsniveau) en gebruik van persoonsgegevens bij toegang tot de zorg. Dat is onjuist en onbegrijpelijk nu zeer veel klachten met betrekking tot informatie verwerking in de jeugdzorg met name hierop betrekking hebben.

In § 6a van deze regeling had op transparante wijze en van waarborgen (overeenkomstig beroepsgeheim, Wbp en EVRM) restrictief geregeld moeten worden welke gegevens bij toegang opgevraagd mogen worden door de gemeente – als een niet professioneel bij hulpverlening/behandeling betrokken partij – bij professionele hulpverleners met doorbreking van hun geheimhoudingsplicht zonder toestemming van betrokken ouders/cliënt.

Nu informatie uitwisseling bij toegang niet geregeld is in deze versie van de voorgestelde ministeriële regeling en het aan de gemeente, aan de medewerkers van wijkteams wordt gelaten te bepalen welke gegevens worden opgevraagd, nu zijn de restrictief bedoelde bepalingen - die helaas geen juiste uitwerking vormen van Wbp en EVRM (zie hierna) - met betrekking tot “verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van bekostiging” (nu in § 6a) en met betrekking tot “Verwerking persoonsgegevens ten behoeve van materiële controle en fraudebestrijding” (nu in § 6b) zinloos, aangezien informatieverstrekking bij toegang bewust niet geregeld is. Hiermee wordt de deur opengezet voor grenzeloos, niet geborgd, willekeurig opvragen van vertrouwelijke informatie bij hulpverleners.

2) In de regeling worden op tal van plaatsen waar het gaat om het verzamelen en gebruiken van persoonsgegevens formuleringen gehanteerd als “noodzakelijke gegevens” of “niet meer dan noodzakelijk” dan wel “voor zover noodzakelijk”.

Deze formuleringen zijn volstrekt overbodige verwijzingen naar één van de kernvereisten vastgelegd in Wbp en EVRM. In deze regeling gericht op een specifieke sector moet niet verwezen worden naar het noodzakelijkheidsvereiste, maar dient dit vereiste - net als andere meer algemene vereisten vastgelegd in Wbp en EVRM – toegesneden op de jeugdhulpverlening te worden uitgewerkt.

Nu uitwerking van het noodzakelijkheidsvereiste toegesneden op de jeugdhulpverlening in de regeling ontbreekt is geen sprake van een restrictieve, legitiem geborgde en transparante procedures voor aanlevering, toegang, doorlevering, koppeling en gebruik van vertrouwelijke persoonsgegevens van professionele hulpverleners/zorgverleners, zonder toestemming van ouders/cliënten met doorbreking van geheimhoudingsplichten.

3) De bepalingen in paragraaf 6a met betrekking tot de “verwerking persoonsgegevens ten behoeve van bekostiging” wordt anders dan het lijkt (zie de benoemde te vermelden informatie in de artikelen 6a.1, 6a.4 en 6a.5) niet duidelijk, transparant geregeld welke informatie ten behoeve van bekostiging bij declaratie (met doorbreking van geheimhoudingsplicht) moet worden aangeleverd door professionele hulpverleners/zorgverleners in deze sector.

Zo zet het bepaalde in lid 1 van artikel 6a.2 dat hulpverleners/zorgverleners naast de op grond van artikel 6a.1 vereiste gegevens “ingevolge door of namens het college gemaakte afspraken dan wel gegeven instructies” meer gegevens op persoonsniveau moeten aanleveren bij declaratie. De enige beperking daarbij zou gelegen zijn in een veranderlijke “Externe Integratiestandaard”.

De open formulering “ingevolge door of namens het college gemaakte afspraken dan wel gegeven instructies” komt ook weer terug in artikel 6a.3 waar in de aanhef wordt verwezen naar gegevens die “bij declaratie naast de in artikel 6a.1.1 bedoelde persoonsgegevens aangeleverd moeten worden”.

Ook deze open formuleringen, die ten dele ook weer verwijzen naar niet uitgewerkt noodzakelijkheidsvereiste, maken dat de uitwisseling van persoonsgegevens bij declaratie uiteindelijk niet transparant en restrictief geregeld is, maar volstrekt discretionair, willekeurig kan worden bepaald door het college waar deze nadere persoonsgegevens (zie artikel 6a.7 lid 1 onder c.) nodig acht.

4) De belangrijkste bezwaren tegen de artikelen in paragraaf 6b met betrekking tot de “verwerking persoonsgegevens ten behoeve van materiële controle en fraudebestrijding” hebben betrekking op een viertal punten:

a. in de regeling zijn bij de uitwerking van de getrapte materiële controleprocedure – die nodig is wil sprake kunnen zijn van een proportionele inzet van controlemiddelen – geen duidelijke, transparante criteria uitgewerkt die de inzet van meer vergaande en belastende controleprocedures moet rechtvaardigen.

b. de inzet van het meest vergaande, van het zwaarste controlemiddel, namelijk de detailcontrole, waarbij gedetailleerde persoonsgegevens worden verkregen van cliënten/patiënten in het kader van onderzoek naar hulpverleners/zorgverleners wordt ten onrechte zo geregeld dat deze gegevens in geen geval via personen die niet gehouden zijn aan het medisch beroepsgeheim (formulering “onder verantwoordelijkheid van” in artikel 6b.5 is te ruim, moet zijn: door personen gehouden aan het medisch beroepsgeheim) beschikbaar komen en mogelijk ook beschikbaar blijven voor iets anders dan de controle van een betrokken hulpverlener/zorgverlener. Het bepaalde in artikel 6b.6 lid 3 met betrekking tot het verder verwerken van bij detailcontroles verkregen persoonsgegevens (van jeugdigen, ouders, gezinsleden en/of anderen) voor werkzaamheden die uit de

detailcontrole voortvloeien is een open, voor velerlei uitleg vatbare bepaling die niet de privacygaranties biedt die hier noodzakelijk zijn, en het bepaalde onder b. dat persoonsgegevens verkregen bij detailcontroles naar hulpverleners/zorgverleners verder mogen worden verwerkt voor zover dat noodzakelijk is voor het verrichten van fraude onderzoek, is onaanvaardbaar en zet mogelijk ook de deur open voor doorlevering van de aldus verkregen persoonsgegevens voor fraudeonderzoek op rijksniveau (te denken valt daarbij aan de wet Suwinet).

c. dat het bepaalde in artikel 6b.6 lid 3 met betrekking tot het verder verwerken van bij detailcontroles verkregen persoonsgegevens essentieel wordt geacht door de verantwoordelijke ministeries, blijkt uit het nieuw toegevoegde lid 3 aan artikel 6b.7 waarin het verder verwerken van persoonsgegevens toelaatbaar wordt verklaard indien dit door het college noodzakelijk wordt geacht (weer niet uitgewerkt noodzakelijkheidsvereiste) “voor het verrichten van werkzaamheden die uit dat onderzoek voortvloeien”. Deze formulering spot werkelijk met alle beginselen van het privacyrecht en vormt bijgevolg helaas slechts een uiting van institutioneel disrespect voor fundamentele rechten van burgers.

In onderstaande regeling zijn, in het verlengde van de eerder door ons ingediende commentaren (zie bijlage), opmerkingen ingevoegd die verwijzen naar onze bezwaren en naar suggesties voor aanpassing.

2.2 De voorgestelde conceptregeling jeugdwet voorzien van commentaar.

Regeling van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie van P.M. 2016, kenmerk P.M. houdende wijziging van de Regeling Jeugdwet ter vaststelling van enige regels die de aanbieders van jeugdhulp bij het verstrekken van persoonsgegevens aan gemeenten in acht dienen te nemen met betrekking tot aanlevering, verwerking en gebruik van persoonsgegevens en risicovolle informatie in de jeugdzorg die gemeenten en/of namens de gemeente optredende partijen in acht dienen te nemen bij uitvoering van de jeugdwet.

De voorgestelde formulering houdt in dat deze regeling niet bedoeld is om aanlevering, toegang, verdere verwerking/doorgifte, koppeling en gebruik van (bijzondere) persoonsgegevens gelegitimeerd te doen plaatsvinden op basis van een geborgde, transparante en op sector (jeugdhulpverlening/jeugdzorg) toegesneden uitwerking van vereisten en beginselen vastgelegd in de Wet Bescherming Persoonsgegevens en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Met betrekking tot de vorm van deze regeling:

Deze regelgeving met betrekking tot aanlevering, verwerking en gebruik van persoonsgegevens raakt zowel aan vertrouwelijkheid en geheimhoudingsplichten bij hulpverlening aan jeugdigen alsook aan het fundamentele recht van jeugdigen, ouders en directe naasten op bescherming van het persoonlijk leven. Bijgevolg behoren de in deze regelgeving vastgelegde procedures, die een inbreuk vormen op fundamentele rechten (EVRM) van cliënten (plus ouders en mogelijk directe naasten) en op de geheimhoudingsplichten van hulpverlener/zorgverleners aan het parlement te worden voorgelegd. De door het AP (voorheen CBP) uitgesproken voorkeur voor regeling bij AMvB zou hier gevolgd moeten worden.

Wat betreft de aanpassing van artikel 7.4.0 van de jeugdwet moet worden vastgesteld dat het hier gaat om een belangrijke inhoudelijke aanpassing van de wet die raakt aan een fundamenteel

burgerrecht. Een dergelijke belangrijke inhoudelijke wetswijziging had door de verantwoordelijke ministeries niet mogen worden opgenomen in een veegwet/verzamelwet bedoeld voor het doorvoeren van kleine wetstechnische aanpassingen en redactionele correcties. Dit standpunt is inmiddels ook verwoord in de Tweede Kamer.

Het is noodzakelijk dat vanuit de betrokken ministeries alsnog een deugdelijk en samenhangend voorstel (aanpassing jeugdwet in samenhang met regeling jeugdwet) wordt geformuleerd op basis waarvan alsnog geïnformeerd en weloverwogen politieke besluitvorming kan plaatsvinden over een kwestie die raakt aan de fundamentele rechten van burgers en aan de fundamenten van onze vrije democratische rechtsstaat.

Hieronder worden een aantal opmerkingen opgenomen over bepalingen in de jeugdwet die betrokken hadden moeten worden bij de behandeling van de hier voorgestelde regelgeving.

- Het voor privacy en vertrouwelijkheid in de jeugdhulpverlening even belangrijke als problematische artikel 7.3.11 jeugdwet - met name het bepaalde in lid 4 en lid 5 - is ten onrechte niet betrokken bij het overleg over de uitwerking van nadere regels in de voorgestelde regeling m.b.t. aanlevering, toegang, uitwisseling, koppeling en gebruik van informatie verkregen in het kader van de uitvoering van regelgeving in de jeugdhulpverlening.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,

Gelet op het bepaalde in de jeugdwet en meer in het bijzonder gelet op de aanpassingen in artikel 7.4.0, vierde lid, onderdelen a, en b, van de Jeugdwet;

In de voorgestelde regeling moet verwezen worden naar alle relevante, gerelateerde bepalingen in de jeugdwet met bijzondere aandacht voor artikel 7.4.0 dat samen met de voorgestelde nadere regelgeving de basis moet vormen voor een legitieme, transparante, geborgde aanlevering, toegang, verdere verwerking/doorlevering, koppeling en gebruik van persoonsgegevens in de jeugdhulpverlening/jeugdzorg. Zie ondermeer de bepalingen in de artikelen 7.4.1 en 7.4.2 in relatie tot 7.4.4 onder e.

- Het bepaalde in 7.4.4 onder a is een onacceptabele open-eind bepaling door de formulering "in ieder geval". Deze formulering dient te vervallen zodat duidelijk komt vast te staan welke gegevens met doorbreking van privacyrechten van cliënten en/of hun wettelijk vertegenwoordigers door hulpverleners zonder toestemming van belanghebbende(n) (want na toetsing op subsidiariteit en proportionaliteit noodzakelijk gebleken) verplicht moeten worden aangeleverd.

- Het bepaalde in artikel 7.4.4 treft dezelfde kritiek als in het overleg over de regeling jeugdwet naar voren is gebracht over de formulering in artikel 6b.2 lid 1 "of de prestatie het meest was aangewezen gezien de situatie van de jeugdige". Daarover is gezegd dat de gemeente dit niet mag en kan beoordelen en dat de gemeente hier op de stoel van de zorgverlener gaat zitten als dat toch wordt gedaan. Bijgevolg dienen de onderdelen a, b en c van artikel 7.4.4 lid 1 op zodanige wijze te worden aangepast dat het daar bepaalde nadrukkelijk geen betrekking heeft op aspecten van de hulpverlening die een inhoudelijk professioneel oordeel vergen/inhouden.

Bij deze verzoeken we de verantwoordelijke bewindslieden met klem om de voorgestelde regelgeving alsnog op zodanige wijze aan te passen dat regels en procedures een juiste, op de sector toegesneden uitwerking vormen van algemene regels en beginselen vastgelegd in Wbp en EVRM. Dit is nodig wil sprake zijn van regelgeving die rekening houdend met fundamentele belangen en rechten van burgers een legitimatie basis kan vormen voor aanlevering en verwerking van vertrouwelijke (met doorbreking van wettelijke geheimhoudingsplicht verkregen) persoonsgegevens.

Besluiten:

ARTIKEL I

De Regeling Jeugdwet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 komt als volgt te luiden:

In deze regeling wordt verstaan onder:

- *aanbieder*: jeugdhulpaanbieder, aanbieder van preventie of gecertificeerde instelling;
- *algemene risicoanalyse*: een analyse die erop is gericht te bepalen op welke gegevens een materiële controle of een fraudeonderzoek zich zal richten;
- *dbc*: diagnose behandeling combinatie;
- *detailcontrole*: ~~onderzoek door het college of door een door het college aangewezen persoon naar bij een aanbieder berustende persoonsgegevens met betrekking tot jeugdigen die hun woonplaats hebben in de gemeente waarvoor het desbetreffende college werkzaam is, ten behoeve van materiële controle of fraudeonderzoek het zwaarste controlemiddel dat kan worden ingezet bij onderzoek naar zorgaanbieders aan de hand van materiële controle of fraude-onderzoek. Bij dit onderzoek wordt toegang verkregen tot bij een aanbieder berustende persoonsgegevens met betrekking tot jeugdigen (inclusief gegevens over ouders en direct betrokken naasten) die hun woonplaats hebben in de gemeente waarvoor het desbetreffende college werkzaam is. Detailcontroles worden uitgevoerd namens het College door een daartoe aangewezen persoon gehouden is aan het medisch beroepsgeheim.~~

In de eerdere formulering is niet duidelijk dat het hier gaat om het meest inbreukmakende controle instrument dat kan worden ingezet voor controle naar zorgaanbieders waarbij toegang wordt verkregen tot persoonsgegevens van jeugdigen, ouders en mogelijk ook van andere directe naasten. Omdat het mede gelet op het doelbindingsbeginsel niet toelaatbaar is dat de aldus verkregen informatie voor iets anders wordt gebruikt dan de uitgevoerde controle naar een zorgaanbieder moet de inzet van dit zwaarste controle instrument alleen mogelijk zijn door personen gehouden aan het medisch beroepsgeheim.

- *formele controle*: een onderzoek waarbij het college of een door het college aangewezen persoon nagaat of het gedeclareerde bedrag:
 - 1°. een prestatie betreft die is geleverd ten behoeve van een jeugdige die zijn woonplaats heeft binnen de gemeente van het college;
 - 2°. een prestatie betreft voor een in de wet bedoelde dienst;
 - 3°. een prestatie betreft tot levering waarvan degene die de declaratie indient jegens de gemeente bevoegd is, en
 - 4°. overeenkomt met daartoe door of namens het college gemaakte afspraken dan wel in hoogte aansluit bij hetgeen in de Nederlandse marktomstandigheden in redelijkheid passend is te achten;
- *fraude-onderzoek*: een onderzoek waarbij de college of een door het college aangewezen persoon nagaat of degene die bij de gemeente een bedrag als bedoeld in artikel 6a.1 in rekening brengt, valsheid in geschrifte, bedrog, benadeling van rechthebbenden of verduistering pleegt of tracht te plegen ten nadele van de gemeente, met het doel een betaling of ander voordeel te verkrijgen waarop hij geen recht heeft of kan hebben;
- *materiële controle*: een onderzoek waarbij het college of een door het college aangewezen persoon nagaat of de gedeclareerde prestatie is geleverd en of die prestatie:

a. aansluit bij een door of namens het college afgegeven beschikking, inhoudende dat recht bestaat op preventie of jeugdhulp,

Met de hier doorgevoerde aanpassing van de eerdere formulering moet worden voorkomen dat materiële controles betrekking hebben op de vraag “of de gedeclareerde prestatie het meest was aangewezen gezien de behoefte van de jeugdige”, omdat dit een inhoudelijk professioneel oordeel vergt dat niet ter beoordeling voorligt bij materiële controleprocedures uitgevoerd door of namens de gemeente.

- b. indien het college een aanbieder heeft gemandateerd om namens hem preventie of jeugdhulp te verstrekken, binnen dat mandaat valt,

is een gevolg van

c. past binnen een verwijzing door een huisarts, medisch specialist of jeugdarts,

d. aansluit op een door de gecertificeerde instelling genomen beschikking als bedoeld in artikel 3.5 van de wet, inhoudende dat jeugdhulp aangewezen is, of

e. aansluit op een rechterlijke uitspraak, inhoudende dat de jeugdige is aangewezen op een kindbeschermingsmaatregel of op jeugdreclassering;

- *Ministers*: de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Minister van Veiligheid en Justitie;
- *pleegkind*: jeugdige die door de pleegouder wordt opgevoed en verzorgd als behorend tot het gezin van de pleegouder en voor wie een pleegcontract als bedoeld in artikel 5.2, eerste lid, van de wet is afgesloten;
- *specifieke risicoanalyse*: een analyse die erop is gericht te bepalen op welke gegevens en op welke aanbieders of categorieën van aanbieders van jeugdhulp of preventie of op welke gecertificeerde instellingen de detailcontrole zich zal richten;
- *wet*: Jeugdwet.

B

Paragraaf 6a van de Regeling Jeugdwet wordt vervangen door:

§ 6a. Verwerking persoonsgegevens ten behoeve van bekostiging

Artikel 6a.1

Dit artikel dient (net als in de zorg) transparant limitatief te beschrijven welke gegevens moeten worden aangeleverd. Het niet afgrenzen van deze verplichte aanlevering van gegevens bij declaratie door te verwijzen naar een dynamische (Externe) Integratiestandaard (zie commentaar bij artikel 6a.2) is onjuist.

1. Een aanbieder die voor een in de wet bedoelde dienst bij een gemeente een bedrag in rekening brengt, vermeldt daarbij de volgende gegevens:

a. gegevens ter identificatie van de aanbieder, te weten van die aanbieder:

1°. naam en adres,

2°. instellingscode,

3°. praktijkcode, of

4°. zorgverlenerscode;

b. het in rekening gebrachte bedrag alsmede de wijze waarop en de termijn waarbinnen de rekening dient te worden voldaan;

- c. gegevens ter identificatie van de jeugdige ten behoeve van wie de dienst is of zal worden verleend, te weten van die jeugdige:
- 1°. burgerservicenummer, of
 - 2°. naam, adres en geboortedatum;
- d. de datum waarop de dienstverlening is aangevangen of naar verwachting zal aanvangen;
- e. de datum waarop de dienstverlening is beëindigd of naar verwachting zal eindigen;
- f. het voor het gedeclareerde bedrag relevante aantal eenheden of tijdseenheden gedurende welke de diensten zijn of zullen worden verricht;
- g. indien verwijzing door een huisarts, medisch specialist of jeugdarts heeft plaatsgevonden, van de desbetreffende arts:
- 1°. naam en adres, of
 - 2°. zorgverlenerscode;
- h. indien in een beschikking van het college is neergelegd dat de jeugdige op de verleende dienst is aangewezen of indien een opdrachtnummer is toegekend: het nummer van de beschikking of het opdrachtnummer.
2. Een gekwalificeerde gedragswetenschapper die voor een in artikel 6.1.2, zesde lid, 6.1.3, derde lid, of 6.1.4, vierde lid, van de wet bedoelde dienst een bedrag in rekening brengt, vermeldt daarbij de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, b en c, alsmede om welke dienst het is gegaan, de datum waarop hij zijn dienst heeft verleend en de naam en het adres van degene in wiens opdracht hij de dienst heeft verricht.

Artikel 6a.2

1. Een jeugdhulpaanbieder die een jeugdige geestelijke gezondheidszorg heeft verleend of zal verlenen, vermeldt bij de declaratie naast de in artikel 6a.1, eerste lid, bedoelde gegevens de persoonsgegevens slechts die **gegevens die op grond van het bepaalde in de artikelen 6a.4 en 6a.5 moet worden aangeleverd voor een bepaalde vorm van hulpverlening of maatregel overeenkomstig de daarop toepasselijke nadere regelgeving, die hij ingevolge door of namens het college gemaakte afspraken dan wel gegeven instructies dient te vermelden,**
- ~~a. de persoonsgegevens die bij de declaratie worden vermeld niet meer of gedetailleerder zijn dan de persoonsgegevens, bedoeld in de Externe Integratiestandaard nummer JW 321 van Vektis,~~
- Door voor de afbakening te verwijzen naar een Externe Integratiestandaard zoals die wordt vastgesteld door een organisatie als VEKTIS (private onderneming in handen van zorgverzekeraars) wordt niet transparant en eenduidig en limitatief vastgelegd (anders dan in de zorg) welke gegevens bij declaratie moeten worden aangeleverd. Dit behoort helder en limitatief geregeld te worden in artikel 6a.1 . Na de noodzakelijke aanpassing van artikel 6a.1 en bovenstaande formulering van artikel 6.1.2 lid 1 gaat de rest van dit artikel als volgt luiden:**
- met dien verstande dat:
- ~~a~~**b.** voor jeugdigen die generalistische basis geestelijke gezondheidszorg hebben ontvangen **geen tot de diagnose herleidbare** gegevens worden vermeld,
 - b**~~e.~~ voor jeugdigen die een behandeling gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg uit de productgroepen 'crisis', 'diagnostiek' of 'behandeling kort' hebben ontvangen geen diagnosegegevens worden vermeld, en
 - d. voor jeugdigen die een behandeling voor gespecialiseerde geestelijke gezondheidszorg uit een andere productgroep dan de in onderdeel c bedoelde productgroepen hebben ontvangen, de gegevens die betrekking hebben op de aan de zorg ten grondslag liggende diagnose zich beperken tot de vermelding van de in DSM-IV opgenomen diagnosehoofdgroep waartoe de diagnose behoort.
2. In afwijking van het eerste lid, onderdeel d, worden geen tot de diagnose herleidbare gegevens bij de declaratie gevoegd indien de jeugdige of degene die het gezag over de jeugdige uitoefent enerzijds en de jeugdhulpaanbieder anderzijds uiterlijk op het moment van declaratie gezamenlijk een verklaring hebben ondertekend als bedoeld in bijlage 1a.

Gelet op het feit dat het verstrekken van diagnose-informatie een inbreuk vormt op de kern van het persoonlijk leven, vertrouwelijkheid zeker in de

jeugdzorg een essentieel instrument is bij de hulpverlening en diagnose-informatie slechts een minimale voorspellende waarde heeft voor de duur van een behandeling, is er door de verschillende deelnemers aan het overleg over deze regeling op gewezen dat het opvragen van deze informatie in de jeugdzorg feitelijk disproportioneel is en eigenlijk geheel achterwege dient te blijven.

Artikel 6a.3

Dit artikel kan geheel komen te vervallen omdat:

- 1) De hoofdtekst naar inhoud en strekking een herhaling is van artikel 6a.2,
- 2) het bij onderdeel a. gestelde een onnodige verwijzing is naar een algemeen vereiste vastgelegd in zowel Wbp als EVRM, zijnde een vereiste dat in deze regeling toegesneden op deze sector had moeten worden uitgewerkt en geconcretiseerd (zie bezwaar 2 op pagina 8 van dit rapport).
- 3) het bepaalde bij onderdeel b. kan komen te vervallen als het limitatieve overzicht van verplicht aan te leveren gegevens (als in de zorg) wordt aangepast.

Een jeugdhulpaanbieder die andere jeugdhulp dan geestelijke gezondheidszorg of een aanbieder die preventie heeft verleend of zal verlenen, vermeldt bij de declaratie naast de in artikel 6a.1, eerste lid, bedoelde gegevens de persoonsgegevens die hij ingevolge door of namens het college gemaakte afspraken dan wel gegeven instructies dient te vermelden, met dien verstande dat:

- a. niet meer persoonsgegevens worden vermeld dan de persoonsgegevens die voor de gemeente noodzakelijk zijn ten behoeve van het verrichten van de formele controle en de betaling van de declaratie, en
- b. de bij de declaratie te vermelden persoonsgegevens omtrent de gezondheid zich, onverminderd het gestelde in onderdeel a en slechts voor zover van toepassing, beperken tot de mededeling dat de jeugdige een zorgzwaartepakket heeft als bedoeld bij en krachtens de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten voordat die wet werd ingetrokken, en zo ja, welk.

Artikel 6a.4

Een gecertificeerde instelling die een kindbeschermingsmaatregel uitvoert, vermeldt bij de declaratie naast de in artikel 6a.1, eerste lid, bedoelde gegevens of sprake is van:

- a. eerste jaar ondertoezichtstelling,
- b. vervolgjaren ondertoezichtstelling, of
- c. voogdij.

Artikel 6a.5

Een gecertificeerde instelling die jeugdreclassering uitvoert vermeldt bij de declaratie naast de in artikel 6a.1, eerste lid, bedoelde gegevens of sprake is van:

- a. toezicht en begeleiding,
- b. individuele trajectbegeleiding Harde Kern,
- c. individuele trajectbegeleiding Criem,
- d. scholings- en trainingsprogramma,
- e. gedragsbeïnvloedende maatregel,

- f. voorbereiding gedragsbeïnvloedende maatregel, of
- g. samenloop met ondertoezichtstelling of voogdij, als bedoeld in artikel 6a.4.

Artikel 6a.6

De artikelen 6a.1 tot en met 6a.5 gelden niet voor jeugdhulp, preventie, maatregelen van kinderscherming of jeugdreclassering die is verleend ten behoeve van een jeugdige wiens verblijfplaats geheim dient te blijven omdat hij ernstig wordt bedreigd, mits ter zake van de declaratie afspraken tussen de aanbieder en de gemeente gelden en de aanbieder deze afspraken in acht neemt.

Artikel 6a.7

1. Het college of een door het college aangewezen persoon verwerkt persoonsgegevens als bedoeld in de artikelen 6a.1, ~~6a.4 (wordt na aanpassing 6a.3) en 6a.5 (wordt na aanpassing 6a.4) tot en met 6a.5,~~ slechts voor zover zij noodzakelijk zijn ten behoeve van:

- a. het verrichten van formele controle,
- b. het betalen van het gedeclareerde bedrag, behalve voor zover de formele controle tot de conclusie leidt dat de betaling niet rechtmatig zou zijn, ~~of~~
- ~~c. het zo nodig bij de declarant opvragen van nadere persoonsgegevens als bedoeld in de artikelen 6a.1 tot en met 6a.5 indien de formele controle uitwees dat betaling van de declaratie niet rechtmatig zou zijn omdat noodzakelijke gegevens ontbreken.~~

Deze bepaling is misplaatst en overbodig als in de artikelen 6a.1 en 6a.4 (wordt 6a.3) en 6a.5 (wordt 6a.4) - overeenkomstig declaratiebepalingen in de zorg en rekening houdend met de uitzonderingsbepalingen in artikel 6a.2 - transparant en limitatief is vastgelegd welke gegevens bij declaratie moeten worden aangeleverd)

- ~~c~~a. het verrichten van materiële controle, of
- ~~d~~b. het verrichten van fraude-onderzoek.

~~2. Het college of een door het college aangewezen persoon is bevoegd om bij de declaratie vermelde persoonsgegevens verder te verwerken voor zover dat noodzakelijk is voor:~~

- ~~a. het verrichten van materiële controle,~~
- ~~b. het verrichten van fraude-onderzoek, of~~

Verwijzing naar de verwerking van persoonsgegevens voor deze processen behoort gewoon te zijn opgenomen in de bij lid 1 genoemde verwerkingsprocessen.

De term “verder verwerken” in het hierbij geschrapt lid 2 is slechts betekenisvol als daarmee bedoeld wordt op de mogelijkheid om deze persoonsgegevens voor verdere verwerking door te leveren aan andere partijen voor controle en onderzoek. Een dergelijke bepaling zet de deur open voor doorlevering van persoonsgegevens aan “onze ministers” (zie artikelen 7.4.1, 7.4.2 en 7.4.3 Jeugdwet) om zo ondermeer te kunnen worden gebruikt als input voor het controle-instrument SyRI.

Artikel 6a.8

1. Indien ten aanzien van verleende geestelijke gezondheidszorg een verklaring als bedoeld in artikel 6a.2, tweede lid, bestaat en uit de declaratie van het op de desbetreffende zorg betrekking hebbende bedrag de diagnose van de jeugdige zou kunnen worden afgeleid, is het college ~~op verzoek van de jeugdhulpaanbieder~~ verplicht te overleggen over een afwijkende wijze van declareren ~~aan te bieden~~, zodanig, dat de diagnose ook niet uit het te declareren bedrag afgeleid kan worden.

~~2. Het college betaalt declaraties als bedoeld in artikel 6a.2, tweede lid, indien deze voor het overige aan de daaroever met de jeugdhulpaanbieder gemaakte afspraken voldoen.~~

Omdat de open formulering “ingevolge door of namens het College te maken afspraken” moet komen te vervallen in artikel 6a.2 aangezien dit geen transparante, van de nodige waarborgen voorziene uitwerking vormt van vereisten vastgelegd in Wbp en EVRM (zie ook uitspraak rechtbank Amsterdam van 13-11-2013). In plaats daarvan is overeenkomstig regelingen in de zog moet nu in een aangepast artikel 6a.1 transparant en limitatief worden vastgelegd welke gegevens bij declaratie moeten worden aangeleverd.

§ 6b. Verwerking persoonsgegevens ten behoeve van materiële controle en fraudebestrijding

Artikel 6b.1

1. Het college verricht materiële controle op de in de artikelen 6b.2 tot en met 6b.6 bepaalde wijze.
2. Het college verricht fraude-onderzoek op de in de artikel 6b.7 bepaalde wijze.
3. Aanbieders zijn verplicht medewerking te verlenen aan overeenkomstig het eerst of tweede lid uitgevoerde controles of onderzoeken.

Artikel 6b.2

Het college stelt voorafgaand aan de uitvoering van de materiële controle het doel ervan vast door te bepalen wanneer voldoende zekerheid is verkregen dat de door de aanbieder in rekening gebrachte prestatie is geleverd en, indien het college de materiële controle daar ook toe wenst uit te strekken, of die prestatie:

- a. aansluit bij een door of namens het college afgegeven beschikking, inhoudende dat recht bestaat op preventie of jeugdhulp,
- b. indien het college een aanbieder heeft gemandateerd om namens hem preventie of jeugdhulp te verstrekken, binnen dat mandaat valt,
- ~~c. past binnen een verwijzing door een huisarts, medisch specialist of jeugdarts,~~

Dit soort onderzoek heeft betrekking op de aansluiting van de hulpverlening/zorgverlening, behandeling/behandelplan enerzijds en de diagnose of veronderstelde diagnose in de verwijzing van aan geheimhouding gebonden, zorgverleners/hulpverleners.

Een oordeel over deze aansluiting komt toe aan professionele hulpverleners en niet aan medewerkers die optreden namens de gemeente. De gemeente

mag niet op de stoel van de professionele hulpverlener/zorgverlener gaan zitten en zo de facto een regierol bij verwijzing gaan vervullen.

Een beperkte toetsing van de zorgverlening/hulpverlening aan de verwijzing is wel mogelijk maar valt dan onder de voorwaarden voor het uitvoeren van detailcontroles omdat bij deze controle van zorgverleners inzage van dossiers met persoonsgegevens van jeugdigen, ouders en directe naasten plaatsvindt.

d. aansluit op een door de gecertificeerde instelling genomen beschikking als bedoeld in artikel 3.5 van de wet, inhoudende dat jeugdhulp aangewezen is, of

e. aansluit op een rechterlijke uitspraak, inhoudende dat de jeugdige is aangewezen op een kinderschermingsmaatregel of op jeugdreclassering.

Artikel 6b.3

Dit artikel beoogt of zou moeten beogen uitwerking te geven aan een geheel van getrapte, proportionele materiële controleprocedures waarbij de zwaarte van het in te zetten instrument wordt bepaald aan de hand van duidelijke criteria (zie in bijlage 7 commentaar van het CBP bij de ministeriële regeling waarmee materiële controles door zorgverzekeraars werd geregeld). Dergelijke criteria die noodzakelijk zijn om te kunnen beoordelen of sprake is van een proportionele en daarmee rechtmatige controle procedure moeten alsnog uitwerking krijgen in onderstaand artikel.

1. Het college voert een algemene risicoanalyse uit op basis van gegevens waarover deze in verband met de uitvoering van de Jeugdwet beschikt.

2. Het college stelt op basis van de in het eerste lid uitgevoerde algemene risicoanalyse een algemeen controleplan vast, waarin de objecten van materiële controle en de in te zetten controle-instrumenten zijn opgenomen.

3. Het naar aanleiding van de algemene risicoanalyse opgestelde algemene controleplan voorziet niet in de inzet van detailcontrole.

~~4. Indien uit het uitgevoerde algemene controleplan blijkt dat het controledoel, bedoeld in artikel 6b.2, eerste lid, is bereikt, kan alleen detailcontrole worden uitgevoerd als er van een ander dan het college afkomstige of uit de uitgevoerde controle voortvloeiende aanwijzingen zijn waaruit blijkt dat er sprake is van onvoldoende zekerheid.~~

Deze zeer open bepaling met betrekking tot de inzet van het zwaarste en meest ingrijpende controlemiddel zet alle waarborgen met betrekking tot de inzet van dit middel opzij en maken het zo mogelijk dat persoonsgegevens van jeugdigen, ouders en directe naasten worden verkregen in het kader van discretionair uitgevoerde detailcontroles naar zorgverleners.

Artikel 6b.4

Het college maakt informatie openbaar over het ingevolge artikel 6b.2 vastgestelde controledoel en het ingevolge artikel 6b.3 vastgestelde algemene controleplan op een zodanige wijze dat die informatie voor jeugdigen of degenen die het gezag over hen uitoefenen alsmede voor aanbieders gemakkelijk verkrijgbaar is.

Artikel 6b.5

Ook in dit artikel dat gaat over de voorwaarden die vervuld moeten zijn ontbreken cruciale elementen:

a) niet wordt uitgewerkt welke controleprocedures voorafgaand aan een detailcontrole moet hebben plaatsgevonden en wat daar al dan niet uit is gebleken om

b) overeenkomstig eenduidige en heldere criteria te kunnen overgaan tot de inzet van het zwaarste en voor jeugdigen, ouders en directe naasten meest belastende controlemiddel, de detailcontrole.

1. Het college voert geen detailcontrole uit dan nadat is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a. het college heeft een specifieke risicoanalyse verricht op de bevindingen uit het uitgevoerde algemene controleplan, bedoeld in artikel 6b.3, tweede lid;

b. het college heeft naar aanleiding van de specifieke risicoanalyse een specifieke controleplan en specifiek controledoel opgesteld, waarin de objecten van materiële controle en de methoden van detailcontrole zijn opgenomen;

c. het overeenkomstig onderdeel b vastgestelde specifieke doel van de materiële controle kan zonder detailcontrole niet worden bereikt;

d. uit het specifieke controleplan blijkt dat in het kader van de detailcontrole niet meer persoonsgegevens worden verwerkt dan gelet op het met het onderzoeksdoel en de omstandigheden van het te onderzoeken geval noodzakelijk (Het steeds weer verwijzen naar dit kernbegrip vastgelegd in Wbp en EVRM zonder dit uit te werken en te concretiseren toegesneden op de jeugdhulpverlening/jeugdzorg is onjuist (zie uitspraak rechtbank Amsterdam) en zinledig (want deze algemene verplichting staat al in de wet) is;

e. het college heeft de aanbieder voorafgaand aan de uitvoering van de detailcontrole toereikende en – op verzoek van de aanbieder schriftelijke – informatie verstrekt waarin wordt gemotiveerd hoe is voldaan aan de in dit lid genoemde voorwaarden.

2. Omdat ~~Indien~~ bij de uitvoering van detailcontroles ~~toegang wordt verkregen tot dossiers met persoonsgegevens van de jeugdige, degene die het gezag over hem uitoefent en mogelijk andere directe naasten,~~ wordt dit onderzoek in opdracht van het college verricht ~~door of onder verantwoordelijkheid van~~ door een persoon op wie het medisch beroepsgeheim van toepassing is ~~en is deze persoon op voorafgaand verzoek van de aanbieder aanwezig bij dit deel van de controle.~~

In deze regeling wordt steeds weer uit het oog verloren dat het onderzoek (het doel van het onderzoek) gericht is op het doen en (na)laten van zorgaanbieders en dat de daarbij verkregen gegevens over jeugdigen, ouders, directe naasten onder geen beding opgeslagen, gedeeld en gebruikt mogen buiten de context van een concreet onderzoek naar enige zorgverlener.

Daarmee wil tevens gezegd zijn dat het op grote schaal uitvoeren van detailcontroles (met toegang tot behandelinformatie op persoonsniveau uit cliëntdossiers onverenigbaar is met kernbeginselen van het fundamentele burgerrecht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

3. In afwijking van het eerste lid kan het college met betrekking tot een aan een individuele jeugdige verleende hulp, preventie, kinderschermingsmaatregel of jeugdreclassering detailcontrole uitvoeren zonder dat de in dat lid genoemde voorwaarden van toepassing zijn, indien deze jeugdige of degene die het gezag over hem uitoefent ten behoeve van de materiële controle schriftelijk toestemming aan de aanbieder heeft gegeven voor verstrekking van persoonsgegevens betreffende diens gezondheid aan het college. Het college verwerkt bij de detailcontrole niet meer gegevens dan gelet op het onderzoeksdoel en de omstandigheden van het geval noodzakelijk is **Het ook hier weer verwijzen naar dit kernbegrip vastgelegd in Wbp en EVRM zonder dit uit te werken en te concretiseren toegesneden op de jeugdhulpverlening/jeugdzorg is onjuist (zie uitspraak rechtbank Amsterdam) en zinledig (want deze algemene verplichting staat al in de wet).**

4. Het college informeert de aanbieder over de zakelijke inhoud van de voorgenomen uitkomsten van de detailcontrole en stelt hem in de gelegenheid daarop binnen een redelijke termijn te reageren. Het college betreft de reactie van de aanbieder bij de vaststelling van de definitieve uitkomsten van de detailcontrole en bericht deze uitkomsten aan de aanbieder.

Artikel 6b.6

1. Het college legt de specifieke risicoanalyse en de uitvoering van detailcontrole in zijn administratie vast om toetsing door en verantwoording aan toezichthouders mogelijk te maken. Daarbij worden niet meer persoonsgegevens, waaronder persoonsgegevens betreffende de gezondheid, verwerkt dan voor dit doel noodzakelijk **Het nogmaals verwijzen naar dit kernbegrip vastgelegd in Wbp en EVRM zonder dit uit te werken en te concretiseren toegesneden op de jeugdhulpverlening/jeugdzorg is onjuist (zie uitspraak rechtbank Amsterdam) en zinledig (want deze algemene verplichting staat al in de wet)** is.

2. Het college bewaart na detailcontrole de daarbij verwerkte persoonsgegevens niet langer dan noodzakelijk is voor het doel waarvoor zij zijn verkregen.

3. Het college verwerkt bij de detailcontrole verkregen persoonsgegevens slechts verder voor zover dat noodzakelijk is voor:

- a. het verrichten van werkzaamheden die uit de detailcontrole voortvloeien, of
- b. het verrichten van fraude-onderzoek.

Artikel 6b.7

1. Bij fraude-onderzoek zijn de voorwaarden, bedoeld in artikel 6b.5, eerste lid, onderdelen b en d, van overeenkomstige toepassing, en is de in onderdeel e bedoelde voorwaarde van overeenkomstige toepassing voor zover het onderzoeksbelang of het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de jeugdige of degene die het gezag over hem uitoefent zich hier niet tegen verzet.

2. In afwijking van het eerste lid kan het college met betrekking tot een individuele jeugdige detailcontrole uitvoeren zonder dat de in dat lid genoemde voorwaarden van toepassing zijn, indien die jeugdige of degene die het gezag over hem uitoefent ten behoeve van het fraude-onderzoek schriftelijk toestemming heeft gegeven voor verstrekking van persoonsgegevens, waaronder gegevens met betrekking tot zijn gezondheid, aan het college. Het college verwerkt ten behoeve van de detailcontrole niet meer gegevens dan gelet op het onderzoeksdoel en de omstandigheden van het geval noodzakelijk **(Het ook hier weer verwijzen naar dit kernbegrip**

vastgelegd in Wbp en EVRM zonder dit uit te werken en te concretiseren toegesneden op de jeugdhulpverlening is onjuist en zinledig) is.

3. Het college verwerkt bij het fraude-onderzoek verkregen persoonsgegevens slechts verder voor zover dat noodzakelijk (Het bij herhaling blijven verwijzen naar dit kernbegrip zonder dit uit te werken en te concretiseren toegesneden op de jeugdhulpverlening/jeugdzorg is en blijft onjuist en zinledig) is voor het verrichten van werkzaamheden die uit dat onderzoek voortvloeien.

Met deze volstrekt open formulering “uit werkzaamheden voortvloeien” wordt verder verwerken (lees vooral opslaan, doorleveren, koppelen en gebruiken) van bij fraudeonderzoek verkregen persoonsgegevens van jeugdigen, ouders en directe naasten mogelijk gemaakt terwijl dat een ongerechtvaardigde inbreuk vormt op de fundamentele privacyrechten van burgers. Met dit soort open regelgeving waarmee een blanco cheque wordt afgegeven voor verplichte afgifte van de meest gevoelige persoonlijke gegevens wordt de bijl gezet aan de wortels van onze vrije democratische samenleving.

Na Bijlage 1 wordt een bijlage ingevoegd, luidende:

Zie hieronder aanpassingen in de privacyverklaring om deze (in overeenstemming met uitspraak CBb van 2-8-2010) effectief te doen zijn.

BIJLAGE 1A BEHORENDE BIJ ARTIKEL 6a.2 VAN DE REGELING JEUGDWET

PRIVACYVERKLARING gespecialiseerde jeugd-ggz

Ondergetekenden:

[patiënt: Naam]
[patiënt: Geboortedatum]
[patiënt: BSN]
[patiënt: Naam ouder, andere
gezagsdrager, curator
of mentor indien patiënt
jonger is dan 12 jaar of niet
in staat kan worden geacht
tot een redelijke waardering
van zijn belangen]
[DBC-traject: openingsdatum]

en

[jeugdhulpaanbieder: Naam praktijk/instelling]
[jeugdhulpaanbieder: Naam uitvoerder]
[jeugdhulpaanbieder: Adres]
[jeugdhulpaanbieder: AGB-code praktijk/instelling]

[jeugdhulpaanbieder: AGB-code uitvoerder]

verklaren:

1. dat tussen partijen een behandelrelatie is aangegaan, waarvoor de jeugdhulpaanbieder overeenkomstig de met of namens het college van burgemeester en wethouders gemaakte afspraken een bedrag in rekening wenst te brengen;

vermelding diagnose-informatie bij de declaratie

2. dat de patiënt of degene die het gezag over hem uitoefent er uit het oogpunt van bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de patiënt bezwaar tegen heeft, dat gegevens die te herleiden zijn tot ~~een door de jeugdhulpaanbieder met betrekking tot de patiënt gestelde diagnose-informatie~~, bij de declaratie worden vermeld;

3. dat de jeugdhulpaanbieder, in overeenstemming met artikel 6a.2, tweede lid, van de Regeling Jeugdwet vermelding van de onder 2 vermelde gegevens achterwege zal laten.

4. dat de patiënt of degene die het gezag over hem uitoefent er uit het oogpunt van bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de patiënt bezwaar tegen heeft, dat tot de diagnose herleidbare gegevens door de zorgverlener verplicht, met doorbreking van diens geheimhoudingsplicht worden verstrekt aan enige derde partij.

5. Dat de zorgaanbieder, ook een dergelijke verstrekking van diagnose informatie met doorbreking van de geheimhoudingsplicht achterwege zal laten.

PLAATS:

DATUM:

Handtekening patiënt

Handtekening gezagsdrager

Handtekening zorgaanbieder

Samenvattend commentaar en conclusie

De aanpassing van de jeugdwet, zoals die ten onrechte aan het parlement is voorgelegd in een verzamelwet/veegwet bedoeld voor technische en redactionele aanpassing van verschillende wetten, is primair gericht op twee zaken:

- het bij wet verplichten van jeugdhulpaanbieders om met doorbreking van wettelijke geheimhoudingsplicht op persoonsniveau gegevens aan te leveren indien dat structureel of incidenteel verlangd wordt.
- verwerking en doorlevering (aan "onze ministers") van vertrouwelijke persoonsgegevens (vallend onder geheimhoudingsplicht van hulpverlener/zorgverlener) door het College.

De uitwerking van regels en procedures voor aanlevering, verwerking en gebruik van vertrouwelijke persoonsgegevens die met doorbreking van geheimhoudingsplicht moeten worden aangeleverd door hulpverleners/zorgverleners is niet opgenomen in de Jeugdwet maar in een Regeling Jeugdwet.

De voorziene aanpassing van de Jeugdwet (artikel 7.4.0) moet in samenhang met de voorgestelde Regeling Jeugdwet alsnog een wettelijke basis geven voor aanlevering, toegang, verwerking, verdere verwerking/doorlevering, koppeling en gebruik van vertrouwelijke persoonsgegevens (zonder toestemming van betrokkenen) verkregen van zorgaanbieders.

De tekst in de aanhef van de voorgestelde regeling is in dit verband even schokkend als verhelderend: "houdende wijziging van de Regeling Jeugdwet ter vaststelling van enige regels die de aanbieders van jeugdhulp bij het verstrekken van persoonsgegevens aan gemeenten in acht dienen te nemen".

Deze tekst maakt duidelijk dat het in deze regelgeving alleen maar gaat om vast te leggen waar zorgaanbieders zich aan te houden hebben en niet om toegespitst op de sector uitwerking te geven aan algemene regels en beginselen vastgelegd in Wbp en EVRM om legitieme aanlevering, verwerking en gebruik van persoonsgegevens verkregen met doorbreking van wettelijke geheimhoudingsplicht mogelijk te maken.

Door het niet regelen van informatie-aanlevering bij toegang, door het niet limitatief regelen van gegevens die moeten worden aangeleverd bij declaratie, door een onjuiste uitwerking (niet van de nodige waarborgen voorzien en een onverantwoorde grootschalige inzet van detailcontroles wordt mogelijk gemaakt) van controle procedures en last but not least door het gebruik van open termen, is de voorgestelde regeling per saldo een blanco cheque die aanlevering, verwerking en gebruik van vertrouwelijke persoonsgegevens overlaat aan de willekeur van gemeenten.

Met een dergelijke gemankeerde regelgeving kan niet worden voorzien in de ontbrekende legitimatie voor aanlevering, verwerking en gebruik van persoonsgegevens in de jeugdhulpverlening/jeugdzorg.

Dit rapport wil niet alleen wijzen op de ernstige gebreken van deze regelgeving maar wil ook suggesties aanreiken voor de wijze waarop alsnog gekomen kan worden tot regelgeving die correct, herkenbaar (niet verstopt in een veegwet/verzamelwet), goed uitgewerkt en op de sector toegespitst kan worden voorgelegd aan het parlement.

BIJLAGEN

Bijlage 1

A: Link naar woordelijk verslag Tweede Kamer, 73e vergadering, dinsdag 5 april 2016 (aanvang: 14:00 uur sluiting: 22:33 uur)

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/plenaire_verslagen/detail?vj=2015-2016&nr=73&version=2

B: link naar ingediende amendementen: 34191-26, 34191-21, 34191-17, 34191-18
Te vinden via: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/amendementen>

Bijlage 2

Link naar brief_cbp-Beroepsgeheim en declaraties in jeugd ggz, 16 maart 2016:

https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/brief_cbp-gegevensverstrekkingjeugdggz.pdf

Bijlage 3

Voorbeeld van reglement bestemd voor medewerkers van sociale wijkteams, voorzien van eerste commentaar en suggesties voor aanpassing.

Reglement voor de verwerking en verstrekking van persoonsgegevens in het sociale wijkteam Vinkeveen, het sociale wijkteam Abcoude, het sociale wijkteam Mijdrecht en het sociale wijkteam Wilnis

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie Gemeente De Ronde Venen

Officiële naam regeling Reglement voor de verwerking en verstrekking van persoonsgegevens in het sociale wijkteam Vinkeveen, het sociale wijkteam Abcoude, het sociale wijkteam Mijdrecht en het sociale wijkteam Wilnis

Citeertitel Privacyreglement Sociale Wijkteams gemeente De Ronde Venen

Vastgesteld door college van burgemeester en wethouders

Onderwerp maatschappelijke zorg en welzijn

Eigen onderwerp

Opmerkingen met betrekking tot de regeling

Geen

Wettelijke grondslag(en) of bevoegdheid waarop de regeling is gebaseerd

1. Jeugdwet
2. Wet bescherming persoonsgegevens
3. Participatiewet

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

Geen

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terugwerkende kracht met	Datum uitwerking-treding	Betreft	Datum ondertekening Bron bekendmaking	Kenmerk voorstel
03-02-2015	01-01-2015		Nieuwe regeling	13-01-2015 Gemeenteblad 02-02-2015, nr. 9144	Onbekend

Tekst van de regeling

Privacyreglement Sociale wijkteams gemeente de Ronde Venen behorende bij de samenwerkingsovereenkomst Sociale Wijkteams Ronde Venen.

Inleiding

De belangrijkste regels voor de omgang met persoonsgegevens in het sociaal domein zijn vanaf 1 januari 2015 vastgelegd in:

- -
de Jeugdwet (paragraaf 7.3);
- -
de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hoofdstuk 5);
- -
de Participatiewet

Daarnaast voorziet ook de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) in regels hieromtrent. De Wbp is de Nederlandse uitwerking van de Europese richtlijn bescherming persoonsgegevens en is sinds 1 september 2001 van kracht.

Persoonsgegevens moeten op behoorlijke en zorgvuldige wijze worden verwerkt, in overeenstemming met de wet en andere relevante regelgeving waarin bijzondere regels voor gegevensverwerking zijn opgenomen.

Persoonsgegevens mogen alleen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doelen worden verzameld en verder worden verwerkt. Dat betekent in dit geval dat persoonsgegevens alleen mogen worden (Het is nodig dat in de regeling onderscheid wordt gemaakt tussen toegang tot gegevens en doorlevering van gegevens) verwerkt voor zover noodzakelijk voor een specifieke doelstelling (Wat noodzakelijk is voor een doelstelling moet worden uitgewerkt, geconcretiseerd.),

zoals gesteld in de samenwerkingsovereenkomst 'Sociale Wijkteams Ronde Venen' en voor zover toegang, uitwisseling/doorlevering, verwerking en gebruik plaats vind overeenkomstig de eenduidige welbepaalde doelstelling (bekend bij de cliënt) waarvoor deze gegevens zijn verkregen. (In een aangepaste regeling/AmvB jeugdzorg moet worden uitgewerkt wat voor de verschillende vormen van zorgverlening aan informatie moet (want - rekening houdend met beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit - noodzakelijk) worden aangeleverd door zorgverleners (zie als voorbeeld de artikelen 6a.4 en 6a.5 van de voorgestelde regeling jeugdzorg. Het oordeel over noodzakelijkheid is niet iets wat "even" aan wijkteams kan worden gelaten. Dat moet nu juist worden uitgewerkt (zie uitspraak Rechtbank Amsterdam van 13 november 2013 over vernietiging eerder door CBP verleende goedkeuring van Gedragscode Zorgverzekeraarster die geen juiste - op de informatiepraktijk van een specifieke sector betrokken - uitwerking vormde van Wbp en EVRM beginselen. Tevens wordt in de Wet bescherming persoonsgegevens speciale aandacht gevraagd voor de bijzondere persoonsgegevens: gegevens over godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, lidmaatschap van een vakvereniging, strafrechtelijke persoonsgegevens en persoonsgegevens over onrechtmatig of hinderlijk handelen waarvoor een verbod is opgelegd (bijvoorbeeld een straatverbod). Deze gegevens mogen alleen worden uitgewisseld in bepaalde, specifiek in de wet omschreven gevallen.

En ook dat is weer niet aan de wijkteams om uit te werken, om te bepalen maar moet in de regeling uitwerking vinden! Dit is een ONRECHTMATIGE "NON-REGELING" die net als het "Traige kader en instrument" document geschreven door Capgemini (oktober 2014) zowel onverenigbaar is met de uitspraak van de Rechtbank Amsterdam (13-11-2013) als met het mede op deze uitspraak gebaseerde oordeel van het CBP (brief van 16 maart 2015) dat er op neerkomt dat alleen gegevens met doorbreking van geheimhoudingsplicht (artikel 7.3.11 lid 1 en/of medisch beroepsgeheim) van hulpverleners verplicht moeten worden aangeleverd indien en voorzover dit – na toetsing op subsidiariteit en proportionaliteit noodzakelijk is gebleken. Wil sprake zijn van een correcte, legitieme uitwerking van de Wbp dan dient de verplichte aanlevering van specifieke gegevens toegesneden op de jeugdzorg te worden uitgewerkt in een wettelijke regeling (zie brief CBP van 13 mei 2015). Alle deelnemende partijen en de personen die kennis kunnen nemen van de persoonsgegevens zullen, voor zover zij die plicht al niet hebben op grond van de voor hen geldende wettelijke bepalingen, zich moeten Ook hier past weer een verwijzing naar de uitspraak van de Rechtbank Amsterdam van 13-11-2013 die benadrukt dat belangrijke medische persoonsgegevens restrictief moeten worden verwerkt door personen gehouden aan beroepsgeheim. Deze geheimhoudingsplicht houdt ook in dat toegang en doorlevering van deze gegevens alleen is toegestaan met uitdrukkelijke, geïnformeerde toestemming (wat, waarvoor aan wie) van de cliënt.

Ten slotte hebben de Dit is juist in de jeugdhulpverlening een zeer gevaarlijke open term die er toe kan leiden dat risicovolle/gevaarzettende/onveilige informatie over een jeugdige cliënt wordt gedeeld/uitgewisseld met personen die geen kennis zouden moeten kunnen nemen van deze informatie. recht op informatie Ten onrechte is de tem informatie niet uitgewerkt (hulpverleners zouden zich ook hier grote zorgen over moeten maken in verband met de vertrouwelijkheid die essentieel is voor toegang en kwaliteit van de hulpverlening). recht op inzage in en het doen van een verzoek tot correctie van hun eigen persoonsgegevens en het recht om verzet aan te tekenen tegen bepaalde verwerkingen.

Privacyreglement

De verantwoordelijke voor de verwerking en verstrekking van persoonsgegevens in het Sociale Wijkteam Vinkeveen, het Sociale Wijkteam Abcoude, het Sociale Wijkteam Mijdrecht en het Sociale

Wijkteam Zonder dat dit expliciet wordt genoemd lijkt alles in deze regeling er op gericht om in verband met een “efficiënte integrale aanpak”, toegang/uitwisseling/doorlevering en gebruik van het kader van de uitvoering van onderstaande wetten verkregen informatie dat beschikbaar gekomen informatie in samenhang en waar wenselijk gekoppeld kan worden gezien en geanalyseerd door volstrekt discretionair opererende Wijkteams (Zie ook hier het eerder genoemde document over “Triage kader en instrument”). Wilnis gelet op de desbetreffende bepalingen van de Jeugdwet, Wmo 2015, Participatiewet en de Wet bescherming persoonsgegevens;

DIT HEEFT NIETS VAN EEN ZORGVULDIG UITGEWERKT REGLEMENT.

Bijlage 4

Link naar Brief CBP verwerken beleidsinformatie DIS 10-1-2006

<http://www.platformburgerrechten.nl/wp-content/uploads/2015/08/z2005-0814.pdf>

Bijlage 5

Link naar uitspraak van CBb van 2-8-2010:

<http://jure.nl/bn3056>

Bijlage 6

Link naar uitspraak van rechtbank Amsterdam van 13-11-2013:

<http://www.kdvp.nl/images/kdvp-bijlagen/nieuwsbijlagen/KDVP%20CBP%20uitspraak%20dd%2013-11-2013%20beroep%20gedragscode.pdf>

Bijlage 7

Link naar advies CBP over Ministeriële regeling zorgverzekering:

<https://autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/downloads/adv/z2009-00537.pdf>